

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת ששון ששי גואטה

פ/25/4223

הצעת חוק איסור סיום התקשרות עם משתתף חופשי המשרת במילואים, התשפ"ד-2024

- מטרה
1. מטרת חוק זה היא לאסור על סיום התקשרות עם משתתף חופשי עקב שירותו במילואים, וזאת על מנת שלא לפגוע על במצבו הכלכלי.
- הגדרות
2. בחוק זה –
"בעל מפעל" – בעל מפעל אשר התקשר עם משתתף חופשי המשרת במילואים לפני יציאתו לשירות המילואים;
"מפעל" – כמשמעותו בסעיף 3 לחוק החיילים המשוחררים (החזרה לעבודה), התש"ט-1949;
"משתתף חופשי" – מי שהוא בעל מקצוע או בעל ידע מיוחד שהתקשר בחוזה עם מזמין לשם ביצוע עבודה אישית, שלא על בסיס קבוע ושלפחות 75% מהכנסתו מיגיעה אישית לפי סעיף 2(1) או (2) לפקודת מס הכנסה², באותה תקופת התקשרות מקורם בהתקשרות עם אותו מזמין.
- איסור סיום התקשרות בשל שירות מילואים
3. (א) בעל מפעל לא יסיים את התקשרותו עם משתתף חופשי בשל שירותו במילואים, קריאתו לשירות מילואים או שירותו הצפוי בשירות מילואים (בחוק זה – סיום התקשרות בשל שירות מילואים).
(ב) איסור סיום התקשרות כאמור בסעיף קטן (א) לענין שירות מילואים העולה על יומיים רצופים, יחול גם בתקופה של 120 ימים לאחר תום שירות המילואים;
(ג) על אף הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב), בעל מפעל יהיה רשאי לסיים את ההתקשרות בשל שירות מילואים בהסכמת המשתתף החופשי.
- פיצויים ללא הוכחת נזק
4. סיים בעל מפעל התקשרות בשל שירות מילואים בניגוד להוראות סעיף 3(א) או (ב), זכאי המשתתף החופשי לפיצויים ללא הוכחת נזק בסכום של 60,000 שקלים חדשים.

¹ ס"ח התשי"ט, עמ' 13.
² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

דברי הסבר

כיום, חוק החיילים המשוחררים (החזרה לעבודה), התש"ט-1949, מסדיר את נושא ההגנה מפיטורים לעובדים שכירים בשירות מילואים. החוק קובע תקופת הגנה מפיטורים בלא היתר לעובדים שכירים בשירות מילואים העולה על יומיים רצופים, לתקופה של שלושים ימים לאחר תום שירות המילואים. לעומת העובדים השכירים, החוק אינו מגן על עובדים עצמאיים שהם משתתפים חופשיים המשרתים במילואים, אשר עקב שירות המילואים מקומות עבודה מעוניינים לסיים את ההתקשרות איתם. נוצר מצב בו החוק הקיים אינו מספק הגנה למשתתפים חופשיים אשר גויסו לשירות מילואים במסגרת מלחמת חרבות ברזל. במסגרת המלחמה גויסו כ-300 אלף משרתי מילואים, ועד היום, כחודשיים מפרוץ המלחמה, רבים מהם ממשיכים בשירות המילואים. כך, נמנע מקבוצת עובדים גדולה במיוחד, בעל כורחה, להתייזב לעבודה או לבצעה לאורך תקופה ארוכה במיוחד, וכשמועד סיום המלחמה אינו ידוע.

לנוכח התמשכות המלחמה, עולה חשש ממשי כי בתקופה זו מקומות עבודה רבים ימצאו חלופות למשתתפים החופשיים המשרתים במילואים, ייתרו את ההתקשרות עימם, ויסיימו את ההתקשרות עמם. זאת ועוד, איננו יודעים מה יהיה מצבם הפיזי והנפשי של רבים מחיילי המילואים בשובם מהמלחמה הקשה, ודומה כי מתן הגנה מסוים התקשרות יוכל לאפשר להם הזדמנות אמיתית להסתגל בחזרה לשוק העבודה.

כך, נוצר פער גדול בין ההגנה המגיעה לעובדים שכירים המשרתים במילואים לעומת אלו העובדים כמשתתפים חופשיים ומשרתים במילואים.

על כן, החלת הגנה מסוים התקשרות עם משתתפים חופשיים עקב שירות מילואים, בתקופת היות העובד בשירות מילואים, ולענין שירות מילואים העולה על יומיים רצופים – גם בתקופה של 120 ימים לאחר תום שירות המילואים, תסייע במניעת אפלייתם ותוכל להקל משמעותית בפגיעה הכלכלית שחווים העובדים עקב שירות המילואים, עת לעיתים קרובות נשארים אלו ללא כל מקור הכנסה.

במצב הדברים קיימת חשיבות עליונה לוודא כי העובדים הללו יוכלו לפרנס את עצמם ואת משפחותיהם לאחר שיחזרו לשוק העבודה. אל לנו להפקיר אותם מאחור.

לנוכח האמור ומשעה שהעובדים הללו פועלים בהתאם להנחיות צבא מדינת ישראל, על המדינה לקחת אחריות וליתן הגנה מסוים התקשרות למשתתפים חופשיים המשרתים במילואים.

יש לספק לעובדים הללו את האפשרות לממן את עצמם לאחר שעת החירום ותחושת וודאות אשר כה זקוקים לה בעת הקשה, כך שיעשה צדק עם אלו אשר מקריבים מעצמם למען הגנת המדינה.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
י"ב בשבט התשפ"ד (22.01.2024)